DOI : https://doi.org/10.5281/zenodo.15674099
ମୂଳ ପ୍ରବନ୍ଧ

ସାଂପ୍ରତିକ ସାହିତ୍ୟ : ପ୍ରତି ବନ୍ଧତା ଓ ଦାୟବଦ୍ଧତା

ସୁମନ୍ତ ନାଏକ

ସଂକ୍ଷିପ୍ତସାର :

ସାଂପ୍ରତିକ ଖାଳଖଣ୍ଡ ହେଉଛି ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ କାଳ । ମାତ୍ର ଚବିଶ ବର୍ଷର ଯାତ୍ରା । ବାକି ଅଛି ଆହୁରୀ ୭୫ ବର୍ଷରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ କାଳ । ସାଂପ୍ରତିକ ସମୟ ଯେଉଁ ସାମାଜିକ ପ୍ରବାହକୁ ଧରି ସାହିତ୍ୟର ପରିସରକୁ ପରିବୃଦ୍ଧି କରାଉଛି ତାହା ଦେଖିଲେ ଆଗାମୀ ଦିନ ପାଇଁ ମଣିଷ ସନ୍ଦିହାନ ହୋଇପଡୁଛି । ମନେ ହେଉଛି ଏହି କାଳଖଣ୍ଡ ସାରସ୍ୱତ ସନ୍ଦିକ୍ଷଣର କାଳଖଣ୍ଡ । ଯେଉଁ ସାହିତ୍ୟ ଯୁଗ ଯୁଗ ଧରି ପ୍ରତିବଦ୍ଧତା ଓ ଦାୟବଦ୍ଧତାର ସହିତ ସମାଜକୁ ବାର୍ତ୍ତାଦେଇ ଆସୁଥିଲା ସେହି ସାରସ୍ୱତ ଜଗତର ସାହିତ୍ୟ ଏବେ ସନ୍ଦିକ୍ଷଣରେ । ସାହିତ୍ୟର ପ୍ରତିବଦ୍ଧତା ଓ ସାରସ୍ୱତ ସାଧକର ଦାୟବଦ୍ଧତା ସମାଜ ପାଇଁ ଯେମିତି ମରୁ ମରିଚିକା ପାଲଟି ଯାଇଛି । ମନେ ହେଉଛି ସାଧକ ଉତ୍ତର ଦାୟିତ୍ୱ ସଂପାଦନାର ପ୍ରୟାସରେ କଲମ ପରିଚାଳନା କଲାବେଳେ ଦ୍ୱନ୍ଦର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଉଛି । ତାର ଦାୟବଦ୍ଧତା କ'ଣ ସେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିପାରୁ ନାହିଁ । ବିଜ୍ଞାନର ଜୟଯାତ୍ରା ଟେକ୍ନୋଲୋଜିର ପ୍ରଭାବ, ବିଦେଶୀ ସଂସ୍କୃତି ଅବହାୱା ଆଉ ସାମାଜିକ ବେପରୁଆ ଭାବ ଭିତରେ ସାହିତ୍ୟ ଛଟପଟ ହେଉଛି । ନବେ ଦଶକର ଗ୍ୟାଟ୍ ରାଜିନାମା ଓ ତାର ପରବର୍ତ୍ତି କାଳଖଣ୍ଡ ଏକ ଖୋଲା ଅର୍ଥନୈତିକ ପ୍ରଭାବରେ ଯେଉଁ ସାଂସ୍କୃତିକ ଓ ପାରମ୍ପରିକ ପ୍ରଭାବର ପରିବର୍ତ୍ତନ ଘଟିଛି, ଏହା ଦ୍ୱାରା ମଣିଷର କ୍ରିୟାଶୀଳ ଶୃଙ୍ଖଳିତ ଜୀବନଧାରାରେ ଅନେକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆସିଛି । ଅର୍ଥନୈତିକ ପ୍ରବାହର ଏହି ବିବର୍ତ୍ତନକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବ ନ କରିବ ଏହି ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ ଭିତରେ ଛନ୍ଦି ହେଲାବେଳକୁ ଦେଖୁଛି ସେ ତାର ପାର୍ଶ୍ୱ ପ୍ରତିକ୍ରିୟାରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇସାରିଲାଣି । ତେଣୁ ଆଉ ଉପାୟ ନାହିଁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନର, ସେ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ । ଯାହା ସାହିତ୍ୟରେ ପରିଦୃଶ୍ୟ ହେଉଛି ଏବଂ ଦାୟବଦ୍ଧତା ଅବା ପ୍ରତିବଦ୍ଧତାକୁ ନ୍ୟାୟ ଦେଇପାରୁନି । ଏହି ସନ୍ଦିକ୍ଷଣରୁ ମୁକ୍ତିର ପ୍ରୟାସ ପ୍ରବନ୍ଧର ମୌଳିକ ଆବେଦନ ।

ପ୍ରମୁଖ ଶବ୍ଦାବଳୀ :

ଦାୟବଦ୍ଧତା, ପ୍ରତିବଦ୍ଧତା, ସାମାଜିକ ପ୍ରବାହ, ଏଜୁକେସନାଲ୍ ଗ୍ଲାମର, କଲଚୁରାଲ ଗ୍ଲାମର୍, ଗ୍ୟାଟ୍ ରାଜିନାମା, ଅବଧାରଣା, ଯାନ୍ତ୍ରିକ ଚାକଚକ୍ୟ ।

ପ୍ରସଙ୍ଗ :

ଗତ ତା ୦୮.୦୧.୨୦୨୪ ରୁ ୧୦.୦୧.୨୦୨୪ ମଧ୍ୟରେ ତିନିଦିନ ଧରି ଚାଲିଥିବା ପ୍ରବାସୀ ଭାରତୀୟ ସମ୍ମିଳନୀ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଓ ରାଷ୍ଟ୍ରପତିଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିରେ ସଫଳତାର ସହିତ ସମାପନ ହେଲା । ଏହାର ଆୟୋଜକ ଓଡ଼ିଶା ହୋଇଥିବାରୁ ଓଡିଆଙ୍କ ପାଇଁ ଏହା ଥିଲା ଏକ ଅଭୁତପୂର୍ବ ଉପଲବ୍ଧି । ଗତ ୩୦.୦୧.୨୦୨୪ ମଧ୍ୟ ରାତ୍ରରେ ସ୍ୱାଡେକ୍ସ କୁ ଅନ୍ତରିକ୍ଷ ପ୍ରେରଣ କରିବା ଭାରତ ପାଇଁ

ଏହି ପ୍ରବନ୍ଧକୁ ଅନ୍‌ଲାଇନରେ ପଢିବାପାଇଁ ପ୍ରବେଶ କରନ୍ତୁ
Quick Response Code:
Available online at : https://pracheenews.com/
DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.15674099
Article No - BPP00302

ଯୋଗାଯୋଗ :
ଡକ୍ଟର ସୁମନ୍ତ ନାଏକ, ସହକାରୀ ପ୍ରାଧ୍ୟାପକ
(ଓଡିଆ ବିଭାଗ),ଧରଣୀଧର ବିଶ୍ୱ ବିଦ୍ୟାଳୟ, କେନ୍ଦୁଝର
E-mail.ID : naik.sumantra2@gmail.com
ORCID ID : https://orcid.org/0009-0007-1953-3738

This is an open access journal, and articles are distributed under the terms of the Creative Commons Attribution Non Commercial Share Alike 4.0 License, which allows others to remix, tweak, and build upon the work non commercially, as long as appropriate credit is given and the new creations are licensed under the identical terms.

For reprints contact: *pracheepatrika@rediffmail.com*

ପ୍ରାପ୍ତି	ସମୀକ୍ଷିତ	ଗୃହୀତ	ପ୍ରକାଶିତ
୪.୦୩.୨୦୨୫	୧୧.୦୪.୨୦୨୫	୨୫.୦୫.୨୦୨୫	୧.୦୬.୨୦୨୫

ଏହି ପ୍ରବନ୍ଧକୁ କିପରି ଉଦ୍ଧୃତ କରିବେ : ନାୟକ, ସୁମନ୍ତ; ୨୦୨୫। ସାଂପ୍ରତିକ ସାହିତ୍ୟ : ପ୍ରତି ବନ୍ଧତା ଓ ଦାୟବଦ୍ଧତା। ବାସ୍ତବତାର ପରିପ୍ରକାଶ ପ୍ରାଚୀ। ଭାଗ :୧୧, ସଂଖ୍ୟା : ଗ ; ପୃଷ୍ଠା :୯-୧୩।

ଆଉ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଉପଲବ୍ଧି । ଏହା ଅନ୍ତରୀକ୍ଷରେ ଡକିଙ୍ଗ୍ ହେଲା ଓ ଚନ୍ଦ୍ରଯାନ ୪ର ପ୍ରେରଣରେ ଏହା ଖୁବ୍ ସହାୟକ ହେବ । ପୃଥିବୀ ବାସୀଙ୍କ ପାଇଁ ଆଉ ଏକ ଉପଲବ୍ଧି ହେଉଛି ମଣିଷର ମସ୍ତିସ୍କ ଭିତରେ କୃତ୍ରିମ ମସ୍ତିଷ୍କର ପ୍ରତିରୋପଣ ସଫଳ ଆଡକୁ ଗତି କରୁଛି । ଏହା ଦ୍ୱାରା ମଣିଷକୁ ଆଉ ଚିନ୍ତା କରିବାକୁ ପଡିବ ନାହିଁ । ଗୋଟିଏ ପଟେ ବୈଷୟିକ ସଫଳତା ଓ ଭାରତର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ବିଶ୍ୱରେ ପରିବୃଦ୍ଧି ହୋଇଥିବା ସମୟରେ ଅନ୍ୟ ପାଖରେ କେତୋଟି ଘଟଣା ସମଗ୍ର ମାନବ ସମାଜ ପାଇଁ ଚିନ୍ତାର କାରଣ ପାଲଟିଛି । ଗୋଟିଏ ପଟେ ଶ୍ରଦ୍ଧା ଓ ଅଫତାପ୍ର କାହାଣୀ ଓ ଅନ୍ୟଟି ହେଉଛି ସରସ୍ୱତୀ ଓ ମନୋଜର କାହାଣୀ । ଯେଉଁ ଶ୍ରଦ୍ଧାକୁ ମନୋଭରି ଭଲ ପାଉଥିଲା ବୋଲି କେତେ ସ୍ୱପ୍ନ ବିଭୋର ହୋଇଥିଲା ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରେମ କାହାଣୀ କିନ୍ତୁ ମନ ଭିତରେ ଏତେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆସିଲା ଯେ ଯିଏ ଦିନେ ଜୀବନ ସାଥି ଥିଲା ତାକୁ ପଇଁତିରିଶ ଖଣ୍ଡ କାଟି ଫ୍ରିଜର ମଧରେ ରଖିଦେଲା । ଆଉ ସ୍ୱରସ୍ୱତୀକୁ ତ ମନୋଜ ପିସ୍ ପିସ୍ କାଟି ତାର ହାଡକୁ ଗ୍ରାଇଣ୍ଡିଂ କରି କୁକୁରକୁ ଖୁଆଇବା ଘଟଣା ସତରେ ସମାଜକୁ ଯେଉଁ ବାର୍ତ୍ତା ହେଉଛି ଏଥିରେ ସମାଜ ପୁରା ବିଚଳିତ । ଗତ ୦୮.୦୧.୨୦୨୪ ତାରିଖ ଦିନର ରସୁଲଗଡ଼୍ ହତ୍ୟାକାଣ୍ଡ ଆଇନ୍ ଶୃଙ୍ଖଳା ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ପୁରା ଚ୍ୟାଲେଂଜ୍ କରିଛି । ଏପରି ସାମାଜିକ ପ୍ରବାହ ଭିତରେ ଗୁଜୁରାଟରେ କ୍ଷମାବିନ୍ଦୁର ଆତ୍ମବିବାହ ଓ ଉତର ପ୍ରଦେଶର ଡି.କେ. ପଣ୍ଡାଙ୍କର ରାଧା ରୂପ ଧାରଣ ତଥା ସେହି ଉତର ପ୍ରଦେଶରେ ଉଗ୍ର ଧର୍ମାନ୍ଧତାର ପ୍ରବାହରେ ଗୋଟିଏ ପରିବାରର ଜଣେ ଯୁବକ ତାର ଭଉଣୀମାନଙ୍କୁ ତଂଟି ଚିପି ହତ୍ୟା କରିବା ଘଟଣା ସମଗ୍ର ଭାରତ ବର୍ଷକୁ ଦହଲାଇ ଦେଇଛି । ଏମିତି ଏକ ସମାଜରୁ ସାମାଜିକ ପ୍ରବାହମାନଙ୍କୁ ସାହିତ୍ୟ କିପରି ଭାବରେ ଦାୟବଦ୍ଧତାର ସହିତ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବ ତାହା ଏବେ ପ୍ରଶ୍ନବାଚୀ ?

ସଂାପ୍ରତିକତା ଓ ଆଧୁନିକତା ମଧରେ କୌଣସି ପ୍ରଭେଦ ନାହିଁ । ମୋ ମତରେ ଆଧୁନିକତା ସବୁବେଳେ ସଂାପ୍ରତିକତାକୁ ହିଁ ବୁଝାଏ । ସବୁ ସମୟ ସେହି ସମୟ ପାଇଁ ଆଧୁନିକ । ମାତ୍ର ନୂତନ ଚେତନା, ଅବଧାରଣା ଓ ସାହିତ୍ୟରେ ନୂଆ ପ୍ରୟୋଗ ଯେଉଁ ନୂଆ ଢଙ୍ଗରେ ହୁଏ ସମାଲୋଚକମାନେ ତାକୁ କହିଥାନ୍ତି ଆଧୁନିକତା । ମୋ ମତରେ ଏହି କାଳଖଣ୍ଡକୁ ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର କାଳଖଣ୍ଡ ଭାବରେ ଅଭିହିତ କରି ତାକୁ ସଂାପ୍ରତିକ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କଲେ ଅଧିକ ସମୀଚିନ ହେବ ।

ସାହିତ୍ୟର ସୀମା ସୁଦୂର ପ୍ରସାରୀ । ସାହିତ୍ୟ ମଧରେ ବ୍ୟକ୍ତହୁଏ ବା ସାହିତ୍ୟ ସବୁବେଳେ ପ୍ରଦର୍ଶିତ କରାଏ ମଣିଷର ଇଚ୍ଛା, ଆକାଂକ୍ଷା, ସଂମ୍ଭାବନା, ସୁଖ, ଦୁଃଖ, ଆନନ୍ଦ, ବିଷାଦ, ଆଉ ସାମାଜିକ ଜୀବନର ଯନ୍ତ୍ରଣା ସହିତ ଦାୟବଦ୍ଧତାକୁ । ସାହିତ୍ୟ ପାଠ କରି ସାହିତ୍ୟ ଶୁଣି ମଣିଷ ସାହିତ୍ୟର ଭାବାଦର୍ଶରେ ପ୍ରଭାବିତ ହୁଏ ଏବଂ ତଦନୁସାରେ ଜୀବନ ବଂଚେ । ତେଣୁ ସାହିତ୍ୟରେ ଦାୟବଦ୍ଧତା ରହିବା ଏକାନ୍ତ ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ ।

ଅନେକ ପରୀକ୍ଷା ନିରୀକ୍ଷାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇଛି ସଂାପ୍ରତିକ ସାହିତ୍ୟ । ଜୀବନକୁ ନୂଆ ଭାବରେ ଦେଖିବାର ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀ ଆଧାରରେ ସାହିତ୍ୟ ହୋଇଛି ଋଦ୍ଧିମନ୍ତ । ସମାଜ ଓ ଜୀବନକୁ ନେଇ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇ ତଥ୍ୟ ଓ ତତ୍ତ୍ୱର ବ୍ୟାପକ ପୋଷ୍ଟମର୍ଟମ୍ ହୋଇଛି ସାହିତ୍ୟରେ । ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଅନ୍ତିମ ପ୍ରହର ଓ ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ପ୍ରଥମ ପ୍ରହରର ଅବକ୍ଷୟ ଗ୍ରସ୍ତ ସମାଜରେ ଅସହାୟ ମଣିଷର ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ ଓ ସଂଘର୍ଷକୁ ନେଇ ସାହିତ୍ୟ ପ୍ରତୀକାତ୍ମକ ତଥା ଇଙ୍ଗିତାତ୍ମକ ଭାବରେ ପ୍ରକାଶିତ । ମନସ୍ତାତ୍ୱିକ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଜୀବନ ରହସ୍ୟର ଉନ୍ମୋଚନ ଓ ତୀର୍ଯ୍ୟକ ଭଙ୍ଗୀରେ ଜୀବନର ନିଷ୍ଠୁରତାକୁ ଅନ୍ୱେଷଣ କରିବା ହେଉଛି ସଂାପ୍ରତିକ ସାହିତ୍ୟର ମୁଖ୍ୟସ୍ୱର । ଏହା ମଧରେ ସମାଜ ନିର୍ମାଣର ପରିକଳ୍ପନା ପାଇଁ ଲେଖକ ଦାୟବଦ୍ଧତାର ସହିତ ସଂଯତ କଲମ ମୁନ ଚାଳନା କଲାପରି ହୃଦ୍‌ବୋଧ ହେଉଛି ।

ସଂାପ୍ରତିକ କାଳଖଣ୍ଡର ମଣିଷର ଆବଶ୍ୟକତା ଆଉ ତାର ପରିପୂର୍ଣ୍ଣତାର ସଂଜ୍ଞା ବଦଳି ଯାଇଛି । ବ୍ୟାପକ ହୋଇପଡିଛି ମଣିଷର ଆବଶ୍ୟକତା । ପରିପୂର୍ଣ୍ଣତା ଯେମିତି ତା ଭାଗ୍ୟରେ ନାହିଁ । ସଂାପ୍ରତିକ ମଣିଷ ଖୁବ୍ ବସ୍ତୁବାଦୀ । ଏହାର ପ୍ରମୁଖ କାରଣ ହେଉଛି ସଂାପ୍ରତିକ ସମୟର ମହା ନାୟକମାନେ ମଣିଷକୁ ଉପଭୋକ୍ତା କରି ଦେଇଛନ୍ତି । ମଣିଷର ମନ ମଧରେ ବୈଷୟିକ ଜ୍ଞାନ ପ୍ରୟୋଗରେ ଏପରି ଆବଶ୍ୟକତାମାନ ପ୍ରୟୋଗ କରିଛନ୍ତି ଯେ ତା ବିନା ମଣିଷ ଯେମିତି ମୂଲ୍ୟହୀନ ଜୀବନ ବଂଚିବ । ଫଳତଃ ମଣିଷ ଉପଭୋକ୍ତା ପାଲଟି ଯାଉଛି । ଉପଭୋକ୍ତାର ପ୍ରଶାନ୍ତି ବସ୍ତୁ ପ୍ରାପ୍ତି ପରେ ହୁଏ । ବସ୍ତୁ ପ୍ରାପ୍ତିର ମୋହ ସବୁବେଳେ ତାର ହୃଦୟକୁ ଆନ୍ଦୋଳିତ କରେ । ମଣିଷ ବସ୍ତୁବାଦୀ ଚେତନରେ ବୁଡି ଗଲେ ପାଲଟି ଯାଏ ବ୍ୟକ୍ତିବାଦୀ । ବ୍ୟକ୍ତିବାଦୀ ମଣିଷ ଆପଣା ପଣରେ ସବୁଠୁ ବିଛିନ୍ନ ହୋଇ ବଂଚିବାକୁ ଚାହେଁ । ଫଳରେ ବସ୍ତୁ ପ୍ରାପ୍ତି ନହେଲେ ସେ ହୋଇଯାଏ ବିଷର୍ଣ୍ଣ । କାରଣ ଏକୁଟିଆ ମଣିଷକୁ ବିଷର୍ଣ୍ଣତା ଆକ୍ରାନ୍ତ କରିବା ସହଜ ହୋଇଥାଏ । ଏହି ବିଷର୍ଣ୍ଣତାବାଦ ହିଁ ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ମୂଳ କଥା । ମଣିଷକୁ ଏଥିରୁ କେମିତି ମୁକ୍ତି ଦେବ ଏହା ସାରସ୍ୱତ ସାଧକ ପାଇଁ ଚ୍ୟାଲେଂଜ୍ ।

ସାହିତ୍ୟ ଓ ଅର୍ଥନୀତିର ସଂପର୍କ ଖବ୍ ନିବିଡ । ସମାଜ ଜୀବନ ଅର୍ଥନୀତି ଦ୍ୱାରା ହୁଏ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ । ସାହିତ୍ୟ ସଂଗୃହିତ ରହିବା

ଦିନଠାରୁ ଲକ୍ଷ କରାଯାଏ ଯେ ଅର୍ଥନୀତି ତାର ପ୍ରଭାବକୁ ସାହିତ୍ୟ ଉପରେ ଜାହିର କରି ଆସିଛି । ଅର୍ଥନୀତିର ପ୍ରଭାବ ନ ରହିଲେ ସାହିତ୍ୟ ମନରେ ଆସି ମନରେ ହିଁ ମରି ଯିବାର ସମ୍ଭାବନା ଅଧିକ । ସାହିତ୍ୟ ବି ସମୃଦ୍ଧ ହୁଏ । ମନର ସାମର୍ଥ୍ୟ ଓ ଅର୍ଥନୈତିକ ପ୍ରଭାବରେ । ଅର୍ଥନୀତିର ନିୟନ୍ତ୍ରକ ହେଉଛି କ୍ଷମତା । କ୍ଷମତା ଅର୍ଥ ଦ୍ୱାରା ସମାଜକୁ ପରିଚାଳିତ କରେ । ସମାଜର ଗତି ଆଉ ନୀତିର ପ୍ରବାହ ଅର୍ଥନୀତି ଦ୍ୱାରା କ୍ରିୟାଶୀଳ । ସାହିତ୍ୟ ସମାଜର ବାହ୍ୟ ଓ ଅନ୍ତଃରୂପକୁ ଦର୍ଶାଉ ଥିବାରୁ ସାହିତ୍ୟ ମଧ୍ୟ ଅର୍ଥନୈତିକ ମାୟାଜାଲରେ ଛଟପଟ ହୁଏ । ଅର୍ଥନୈତିକ ପ୍ରଭାବରେ ମଣିଷର ଚଳନି ଓ ବଂଚିବାର ଧାରା ବଦଳେ । ଏହାର ବ୍ୟାପକ ପ୍ରବାହରେ ସଂସ୍କୃତି, ପରମ୍ପରା ବଦଳେ ଫଳତଃ ସଂସ୍କୃତି ଓ ପରମ୍ପରାକୁ ପ୍ରଦର୍ଶିତ କରାଉଥିବା ସାହିତ୍ୟ ବି ବଦଳି ଯାଏ । ଯେମିତି ଅତୀତର ଯୁବକ ପ୍ରେମ କରିବା ପାଇଁ ଯେଉଁ କସରତ କରୁଥିଲା ଏବେ ପ୍ରେମ ଯେମିତି ଏକ ସହଜ ଲବ୍ଧ ପଦାର୍ଥ ପାଲଟି ଯାଇଛି । ଅତୀତର ପ୍ରେମ ହେଉଛି –

ଆମ ପ୍ରେମ ଥିଲା ଚାଟଶାଳୀ ଘରେ କଂଟାକୋଳି ଦିଆ ନିଆ
ଆମ ପ୍ରେମ ଥିଲା ଦର ଭଙ୍ଗା କାନ୍ଥେ ଅଙ୍ଗାରରେ ଲେଖା ନାଆଁ
ଆମ ପ୍ରେମ ଥିଲା ଖଜୁରୀ ଗଛର ବାହୁଙ୍ଗା ତଳର ଚିଠି
ଆମ ପ୍ରେମ ଥିଲା ଝଡି ବରଷାର କଳା କିଟିମିଟି ରାତି ।

(ଆମ ପ୍ରେମର ଗତ ଗୀତ)

ଏବେ ପ୍ରେମ ଅକସ୍ମାତ୍ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ଆକାଶର ମେଘ ପରି ଆସୁଛି, ପୁଣି ହଠାତ୍ ଅର୍ନ୍ତଧାନ ହୋଇଯାଉଛି । ପ୍ରେମର ମୂଲ୍ୟ ଏବେ ଟଙ୍କାରେ ତ ତଉଲା ଯାଉଛି । ପ୍ରେମ ଆଉ ବ୍ରେକ୍ ଅପ୍ ଦୁଇଟି ସାଧାରଣ ଶବ୍ଦ ପାଲଟି ଗଲାଣି । ଯେମିତି –

ଏବେ ଗ୍ଲାମର ର ମିଛ ମୋହରେ
ହାଇ ହିଲ୍ ପିନ୍ଧା ତୁମ ବାଟ ଚଲା
ଓୟର ଡାର୍କ ରୁମ୍‌ରେ ବି.ଏଫ୍. କୁ ଛାତିରେ ଜାବୁଡି ଧରିଲେ
ତୁମ ଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ହେୟାର ର ମଧୁଛୁଆଁରେ
ଓଜାଡି ହୋଇ ପଡେ, କେତେ ସୁରମ୍ୟ ପସରା । X X X
ତୁମକୁ ଅନ୍ ଲାଇନ୍‌ରେ ଦେଖିଲେ ଖୁସି ହେଉଛି ଏଥର
ସ୍ୟାଡ୍ ସାୟରୀର ଷ୍ଟାଟସ୍ ଟେ ଦେଇ
ଖୋଜୁଛି ଗୋଟାଏ ଭୂତ ମୁହଁର ଇମୋଜି ଉତର ।

(ସ୍ୟାଡ୍ ସାୟରୀ)

ଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ହେୟାର ଛୁଆଁ ଦେଇ ବୟଫ୍ରେଣ୍ଡ୍ ପାଖରୁ ଅନେକ ଦାମୀ ଉପହାର ପାଇବାର ମୋହରେ ପ୍ରେମ ବର୍ତ୍ତମାନ ପରଦୃଶ୍ୟ ହେଉଛି । ଏହି ପ୍ରେମରୁ ସାଧକ କେମିତି ଉତ୍ତରଦାୟିତ୍ୱ ଖୋଜିବ ତାହା ପ୍ରଶ୍ନବାଚୀ ।

ବର୍ତମାନର ଦୁନିଆ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ଚାକଚକ୍ୟରେ ଭ୍ରମିତ । ଯନ୍ତ୍ର ମଣିଷକୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଗ୍ରାସ କରିଦେଇଛି । ବସ୍ତୁବାଦ ଜନିତ ମୋହର ଧାଁ ଦଉଡ ଭିତରେ ସେ ଏତେ ମଗ୍ନ ଯେ ସମୟକୁ ହଜାଇ ଦେବାର କ୍ଷୁଦ୍ର ଉପସ୍ଥାପନାରେ କହୁଛି – ତା ପାଖରେ ସମୟ ନାହିଁ । ସବୁ ମଣିଷ ସମୟହୀନତାରେ ଭ୍ରମିତ । ସତେ ଯେମିତି ସେ ବ୍ୟସ୍ତରେ ଜୀବନ ବଂଚୁଛି । ଏହି ବ୍ୟସ୍ତ ଜୀବନରେ ସାହିତ୍ୟକୁ ନିବିଡ ଭାବରେ ପଢିବାକୁ ଆଉ ଅବଲୋକନ କରିବାକୁ ତା' ପାଖରେ ଯେମିତି ସମୟ ନାହିଁ । ତେଣୁ ସାହିତ୍ୟର ଆଦର କମିଛି । ଏପରି କ୍ଷେତ୍ରରେ ସାରସ୍ୱତ ସାଧକର ମର୍ମବାଦୀକୁ ଅନୁଭବ କରିବ କିଏ ? ବର୍ତମାନ ସମୟର ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଓ ସାହିତ୍ୟକୁ ଦେଖିଲେ ସାହିତ୍ୟର ଭବିଷ୍ୟତ ସନ୍ଦିହାନ ମନେ ହୋଇଥାଏ ।

ଏବେ ବହି ବିକ୍ରି କମିଛି, ପତ୍ର ପତ୍ରିକାର ବିକ୍ରି ମଧ୍ୟ କମିଛି । କିନ୍ତୁ ଗୋଟିଏ କଥା ବର୍ତମାନ ପରିଦୃଶ୍ୟ ଯେ ପୂର୍ବ ଅପେକ୍ଷା ସାରସ୍ୱତ ସାଧକଙ୍କର ସଂଖ୍ୟା ବଢିଛି । କିନ୍ତୁ ଯେଉଁ ସାଧକମାନଙ୍କର ସଂଖ୍ୟା ବଢିଛି ସେମାନେ ଯେଉଁ ସାହିତ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି କରୁଛନ୍ତି ତାହା କେବଳ ସଂଖ୍ୟା ଦୃଷ୍ଟିରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟି । ମାତ୍ର ସେ ସାହିତ୍ୟରେ ନା ଅଛି ଦାୟବଦ୍ଧତା ନା ସମାଜ ନିର୍ମାଣର ବାର୍ତ୍ତା । ଏବେ ପାଠକ ସଂଖ୍ୟା ବି ବଢିଛି । ଏ ପାଠକମାନେ ଆଉ ପାଠାଗାରକୁ ଯାଉ ନାହାଁନ୍ତି କି ପତ୍ରିକା କିମ୍ବା ପୁସ୍ତକ କିଣି ଘରେ ଟେବୁଲ୍ ଚେୟାରରେ ବସି ପଢୁ ନାହାଁନ୍ତି । ହାତରେ ଧରି ଥିବା ମୋବାଇଲରେ ସ୍କ୍ରଲ କରି କବିତା ଆଉ କୋଟେସନ୍ ଅଧିକ ପଢୁଛନ୍ତି । କବିତାଗୁଡିକ ପୁଣି ଯଦି କୌଣସି ଚିହ୍ନାଜଣା ମଣିଷର ହୋଇଥାଏ । ଦୃଷ୍ଟିଗୁରି ଆସେ, ନହେଲେ ଇଚ୍ଛା ଅନିଚ୍ଛାରେ ଲାଇକ୍, କମେଂଟ୍ ଦିଅନ୍ତି । ଏବେ ସାହିତ୍ୟ ସାମାଜିକ ଗଣ ମାଧ୍ୟମରେ ବେଶୀ ପରିମାଣରେ ପରିଦୃଶ୍ୟ । ସାମାଜିକ ଗଣମାଧ୍ୟମରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ସାହିତ୍ୟ ସାମୟିକ ଆନନ୍ଦ ଦେଉଛି ସିନା ଏଥିରେ ସମାଜ ଗଠନର ମୁଖ୍ୟ ଚେତନା ହଜିଯାଉଛି । କାରଣ ସାମାଜିକ ଗଣମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରକାଶିତ ସାହିତ୍ୟର କେହି ଏଡିଟର ନାହାଁନ୍ତି । ସ୍ରଷ୍ଟା ମନକୁ ଯାହା ଆସିଲା ତାହା ଲେଖି ପ୍ରକାଶ କଲା । ଲେଖା ଭଲ ହେଉ କି ମନ୍ଦ ହେଉ ତାକୁ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିବ କିଏ ?

ମନ୍ଦିର ବେଢା, ଓଡିଟରିଅମ୍, ଲାଇବ୍ରେରୀରୁ ଏବେ ସାହିତ୍ୟ ଦୂରେଇ ଯାଇ ଇ-ପତ୍ରିକା, ଫେସବୁକ୍, ଗୁଗୁଲ୍ ମିଟ୍ ରେ ସାହିତ୍ୟ ଆସର ଓ ସାହିତ୍ୟର ଚର୍ଚ୍ଚା ହେଉଛି । ଅନ୍ ଲାଇନ୍‌ରେ ସାହିତ୍ୟ ସଂପାନ ଏବେ ଗ୍ଲାମର ପାଲଟି ଗଲାଣି । ଏମିତି ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଆଉବେଶୀ ଦିନ ନୁହେଁ ଖୁବ୍ ଅଳ୍ପ ଦିନରେ ଆମେ ସମସ୍ତେ ଗ୍ରହଣ କରିସାରିଥିବା

ଦୁଃଖ ଏଇଆ ଯେ ସୋସିଆଲ୍ ମିଡିଆରେ ଆମେ କ'ଣ ଆଉ ଆମର କ୍ଲାସିକ୍ ସାହିତ୍ୟ (ରାମାୟଣ, ମହାଭାରତ) ଆଦିକୁ ପାଇ ପାରିବା ? ଏବେ ସୋସିଆଲ୍ ମିଡିଆରେ ଲେଖା ସାହିତ୍ୟକୁ ଆମେ ଆଲୋଚନା କରି ଉଚାଙ୍ଗ ସାହିତ୍ୟର ରୂପଦେବା ।

ସାହିତ୍ୟର ପ୍ରସାର ଯଦି ସାମାଜିକ ଗଣମାଧ୍ୟମରେ ହେବ । ପାଠକ ଯଦି ସାମାଜିକ ଗଣମାଧ୍ୟମରେ ସାହିତ୍ୟ ଖୋଜିବ ତାହେଲେ ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ସାହିତ୍ୟର ସ୍ୱରୂପ କ'ଣ ହେବ ତାହା ଚିନ୍ତା କଲେ ମନ ବିଷର୍ଣ୍ଣ ହୁଏ । ସତ କଥାଟି ହେଉଛି ସାମାଜିକ ଗଣମାଧ୍ୟମ ହେଉଛି ଲଗାମଛଡା । ନା' ତାର ଅଛି ସାମାଜିକ ଦାୟବଦ୍ଧତା ନା ଅଛି ସମାଜ ଗଠନ ପ୍ରତିବଦ୍ଧତା ।

ସାମାଜିକ ପ୍ରତିବଦ୍ଧତା ଓ ଦାୟବଦ୍ଧତାର କଥା ଆସିଲେ ବୁଢୀମା'ର ଲୋକଗୀତ, ଲୋକ କାହାଣୀ କଥା ମନେ ପକେଇ ଦିଏ । ବଉଳା ଗାଈର ଗପ ଖାଲି ଗପ ନୁହେଁ ଦାୟବଦ୍ଧତା ଆଉ ପ୍ରତିବଦ୍ଧତାର ଚରମ ନିଦର୍ଶନ ଅଟେ । ବାଘକୁ କଥା ଦେଇ ନିଜ ପିଲାକୁ କ୍ଷୀର ପିଆଇ ପୁଣି ସତ୍ୟରକ୍ଷା ପାଇଁ ବାଘ ମୁହଁକୁ ଆଉ ଥରେ ଯିବାର ପ୍ରତିବଦ୍ଧତା ଆମ ସତ୍ୟ ପଥରେ ଯିବା ନିର୍ବିର୍ତାଇଥାଏ । ଏପରି ସ୍ଥଳେ ବାଘ ବି ସତ୍ୟ ସମ୍ମୁଖରେ ମଥା ନୁଆଁଏ । ଏଥି ସହିତ ବୁଢୀମା'ର ଲୋକକ୍ତି ଆମକୁ ସୁପଥରେ ଆଉ ସତର୍କତା ଅବଲମ୍ୱନରେ ସହାୟକ ହୋଇଥାଏ । ଯଥା –

ଦୁଆରେ ରଖିବୁ ଦନ୍ତି କବାଟ, ନିଜ ବାଡି ଆଡେ ବସାଇ ହାଟ
ଦେବୁ – ମାଗିବୁ ନାହିଁ
ଯେମିତି କରିବୁ – ସେମିତି ପାଇବୁ
ହାଡି ପରି ଅର୍ଜିବୁ – ସାଆନ୍ତ ପରି ଖାଇବୁ
ରାଜାଙ୍କ ଆଗରେ ସତ କହିବୁ – ମାଇପ ଆଗରେ ମିଛ କହିବୁ ।

ସତ କଥାଟି ହେଉଛି ସାହିତ୍ୟ ଲୋକ ମୁଖରେ ଥିଲାବେଳେ, ପଥର ଗାତ୍ରରେ ଥିଲାବେଳେ ସାମାଜିକ ପ୍ରତିବଦ୍ଧତାକୁ ଭୁଲି ନାହିଁ । ଏବେ ମୋବାଇଲ, ଲାପଟପ୍, କମ୍ପ୍ୟୁଟର, ମଲ୍‌ଟିପ୍ଲେକ୍ସରେ ବହୁଳ ପ୍ରଚାରିତ ହେଲେ ହେଁ ସାହିତ୍ୟର ଦାୟବଦ୍ଧତା ଓ ସାମାଜିକ ପ୍ରତିବଦ୍ଧତା ପ୍ରଦର୍ଶିତ କରିବାକୁ ବିଫଳ ପରି ମନେ ହେଉଛି ।

ସିନେମା ଓ ଯାତ୍ରା ନାଟକ ସାହିତ୍ୟର ପରିସର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କି ନାହିଁ ତାହା ହୁଏ ତ ତର୍କ ହୋଇପାରେ, ମାତ୍ର ସାହିତ୍ୟର ସ୍ୱର ଯେ ଏଥିରେ ଝଙ୍କୃତ ଏକଥାକୁ ଅସ୍ୱିକାର କରି ହେବ ନାହିଁ । ଅନେକ ଉପନ୍ୟାସ ଯାତ୍ରା ନାଟକ ହୋଇଛି, ଆଉ ସିନେମା ବି ହୋଇଛି, ପୁଣି ଖୁବ୍ ସଫଳତା ପାଇଛି । ଏହାର ଉଦାହରଣ ଉପସ୍ଥାପନା ନକଲେ ମଧ୍ୟ ଯେକୌଣସି ମଣିଷ ଏ ସମ୍ୱନ୍ଧରେ ଜ୍ଞାତ । ଏବେ ଏବେ ଏକ ସିନେମା ପନ୍ଦର ଶହ କୋଟିରୁ ଅଧିକ ଟଙ୍କା ବ୍ୟବସାୟ କଲାଣି । ପିଲ୍ମ ଟିର ନାମ 'ପୁଷ୍ପା' । ଯାହା ବିଭିନ୍ନ ଭାଷାରେ ଡବିଂ ହୋଇ ସଫଳତା ପାଇଛି । ମାତ୍ର ଏ ସଫଳତାର ଦାୟବଦ୍ଧତା କଥା ଆସିଲେ କିଏ ଉତରଦାୟୀ ହେବ । ଫିଲ୍ମ ନିର୍ମାତା, ଡାଇରେକ୍ଟର, ଅଭିନେତା, ଅଭିନେତ୍ରୀ ନା ଦର୍ଶକ ଅବା କୁହାଯାଇପାରେ ସେନ୍‌ସର ବୋର୍ଡ । ପୁଷ୍ପା ନାମର ଏକ ଚନ୍ଦନ କାଠ ବ୍ୟବସାୟୀର ପ୍ରଭାବ ସମାଜ ଉପରେ ଯେପରି ପଡିଛି ତାହା ସମାଜକୁ କି ଶିକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରୁଛି । ସେନ୍‌ସର ବୋର୍ଡ କାହିଁକି ଏହି କ୍ରିମିନାଲ ଆକ୍ଟିଭିଟି ଥିବା ସିନେମାକୁ ପ୍ରଦର୍ଶିତ ପାଇଁ ସୁଯୋଗ ଦେଉଛି କେଜାଣି ? ସେହିପରି ଏବର ଏକ ଯାତ୍ରା ନାଟକ 'ହାଇଦର'କୁ ବି ବିଚାର କରାଯାଇପାରେ । ଏଥି ପ୍ରତି ସମାଜ ଆଉ ସ୍ରଷ୍ଟା, ନିର୍ମାତା ସଚେତନା ହେବା ନିହାତି ଆବଶ୍ୟକ । ମାତ୍ର ସମାଧାନ ପାଇଁ ସ୍ରଷ୍ଟା ଟିକେ ଉଦାସୀନ ମନେ ହେଉଛି ।

ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଆଲୋଚନା :

ଗୋଟିଏ ଅଦ୍ଭୁତ ଯନ୍ତ୍ର ଯାହାକୁ ମୋବାଇଲ୍ ବୋଲି କୁହାଯାଉଛି, ତାହା ଦ୍ୱାରା ମଣିଷର ଜୀବନ ଧାରା ସହଜ ହୋଇଛି ସତ ମାତ୍ର ମଣିଷ ଏକ ସମ୍ବେଦନ ହୀନ ପ୍ରାଣୀ ପାଲଟି ଯାଇଛି । ମଣିଷକୁ ଏହି ମୋବାଇଲଟି ତାର ନିତ୍ୟ ନୈମିତିକ ଜୀବନ ଧାରାରେ ବ୍ୟାପକ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରି ଏକ କ୍ରିୟାଶୀଳ ମଣିଷରୁ ଶିଥିଳ ମଣିଷ କରି ଦେଇଛି । ଜଣେ ସାଧାରଣ ମଣିଷ ସକାଳ ଆରମ୍ଭ କରୁଥିଲା ଚା ସହିତ ଖବରକାଗଜରୁ ଆଉ ଦେଶ ଦୁନିଆର ଖବର ଜାଣିବା ପାଇଁ ସାମାଜିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଚିତ୍ର ଚରିତ୍ର ଜାଣିବା ପାଇଁ, ତଥା ଖୁସି ସହିତ ଶିକ୍ଷା ପାଇଁ ସେ ମାଗାଜିନ୍, ଗଳ୍ପ ଉପନ୍ୟାସ ଆଦି ପାଠ କରୁଥିଲା । ସିଧା କଥାରେ କହିବାକୁ ଗଲେ ପତ୍ରିକା ଓ ପୁସ୍ତକ ଥିଲା ତାର ଏକାନ୍ତ ସାଥି । ଆଜି ସେହି ମଣିଷ ସେଥିରୁ ଏହି ଯନ୍ତ୍ର ପାଇଁ ଦୂରରେ । ଫଳତଃ ଏବେ ବହି ବିକ୍ରି କମିଛି, ପତ୍ର ପତ୍ରିକାର ବିକ୍ରି ମଧ କମିଛି । କିନ୍ତୁ ଗୋଟିଏ ଅଦ୍ଭୁତ କଥା ବର୍ତମାନ ପରିଦୃଶ୍ୟ ଯେ ପୂର୍ବ ଅପେକ୍ଷା ସାରସ୍ୱତ ସାଧକଙ୍କର ସଂଖ୍ୟା ବଢିଛି । କିନ୍ତୁ ଯେଉଁ ସାଧକମାନଙ୍କର ସଂଖ୍ୟା ବଢିଛି ସେମାନେ ଯେଉଁ ସାହିତ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି କରୁଛନ୍ତି ତାହା କେବଳ ସଂଖ୍ୟା ଦୃଷ୍ଟିରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟି । ମାତ୍ର ସେ ସାହିତ୍ୟରେ ନା ଅଛି ଦାୟବଦ୍ଧତା ନା ଅଛି ପ୍ରତିବଦ୍ଧତା ନା ଅଛି ସମାଜ ନିର୍ମାଣର ବାର୍ତା । ଏବେ ପାଠକ ସଂଖ୍ୟା ବି ବଢିଛି ଏ ପାଠକମାନେ ଆଉ ପାଠାଗାରାକୁ ଯାଉ ନାହାଁନ୍ତି କି ପତ୍ରିକା କିମ୍ୱା ପୁସ୍ତକ କିଣି ଘରେ ଟେବୁଲ୍ ଚେୟାର ପକାଇ ପଢୁ ନାହାଁନ୍ତି । ହାତରେ ଧରିଥିବା ମୋବାଇଲ୍‌ରେ ସ୍କ୍ରଲ କରି କବିତା ଆଉ କୋଟେସନ୍ ଅଧିକ ପଢୁଛନ୍ତି । କବିତାଗୁଡିକ ପୁଣି ଯଦି କୌଣସି ଚିହ୍ନାଜଣା ମଣିଷର ହୋଇଥାଏ ତା ଉପରେ ଦୃଷ୍ଟି ଘୁରି ଆସେ, ନହେଲେ

ଇଛା ଅନିଛାରେ ଲାଇକ୍, କମେଂଟ୍ ଦିଅନ୍ତି । ଏବେ ସାହିତ୍ୟ ସାମାଜିକ ଗଣମାଧ୍ୟମରେ ବେଶୀ ପରିଦୃଶ୍ୟ । ସାମାଜିକ ଗଣମାଧ୍ୟମରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ସାହିତ୍ୟ ସାମାଜିକ ଆନନ୍ଦ ହେଉଛି ସିନା, ଏଥିରେ ସମାଜ ଗଠନର ମୁଖ୍ୟ ଚେତନା ହଜିଯାଇଛି । କାରଣ ସାମାଜିକ ଗଣମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରକାଶିତ ସାହିତ୍ୟ କେହି ସଂପାଦକ ନଥାନ୍ତି କି ସାହିତ୍ୟର ସଂପାଦନା ହୁଏ ନାହିଁ । ସ୍ରଷ୍ଟାର ମନକୁ ଯାହା ଆସିଲା ସେ ତାହା ଲେଖି ପ୍ରକାଶ କଲା । ଲେଖା ଭଲ ହେଉ କି ମନ୍ଦ ତାକୁ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିବ କିଏ ? ଦାୟିତ୍ୱ ହୀନ ସାମାଜିକ ଗଣମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରତିବଦ୍ଧତା ଆଉ ଦାୟବଦ୍ଧତା କିପରି ମିଳିବ ?

ଉପସଂହାର :

ଯେକୌଣସି ସାହିତ୍ୟରୁ ପାଠକ ଖୁସି ଖୋଜେ । ପାଠକ ସବୁବେଳେ ଚାହେଁ ସାହିତ୍ୟରେ କ ମିଳନାତ୍ମକ ପରି ସମାପ୍ତିର । ଏଥି ସହିତ ଖଳ ଚରିତ୍ରକୁ ଦଣ୍ଡ ଦେଇ ପାଠକ ଖୁସି ହୁଏ । ଖୁସି ଆଉ ଶିକ୍ଷା ସାହିତ୍ୟର ମୂଳ ଭାବ । ଆନନ୍ଦ ଭିତରେ ଶିକ୍ଷା ଲାଭ ସମାଜ ନିର୍ମାଣରେ ଅଧିକ ସହାୟକ ହୁଏ । ସାରସ୍ୱତ ସାଧକମାନେ ସାହିତ୍ୟରେ ତଥ୍ୟର ତତ୍ତ୍ୱ ଅବତାରଣା କରି ନୂତନ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତି । ତତ୍ତ୍ୱ ଓ ତଥ୍ୟରେ ପାଠକ କାହିଁକି ଘାଂଟି ହେବ । ସ୍ରଷ୍ଟାର ପ୍ରୟୋଗ ବା ପରୀକ୍ଷା ତାର ନିଜସ୍ୱ । ସାମାଜିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସହିତ ପ୍ରୟୋଗର ସାମାଞ୍ଜସ୍ୟତା ଆସିଲେ ପାଠକର ଆଗ୍ରହ ବଢେ । ପାଠକ ଯେଉଁଠି ନିଜକୁ ପାଏ, ଘଟଣା ଚରିତ୍ର ସହିତ ନିଜକୁ ସାମିଲ୍ କରେ, ସେ ସେହି ସାହିତ୍ୟକୁ ଆଦରରେ ପଢେ । ଲେଖକର ସହଯାତ୍ରୀ ହେଉଛି ପାଠକ । ଲେଖା ସହିତ ପାଠକକୁ ସାମିଲ୍ କରାଇବାର କୁଶଳୀ ଭାବ ସ୍ରଷ୍ଟାର ନ ରହିଲେ ସେ ପାଠ ବା ସୃଷ୍ଟି ଗ୍ରହଣୀୟ ହୁଏ ନାହିଁ । ତେଣୁ ସ୍ରଷ୍ଟାର ପରମ କର୍ତବ୍ୟ ବା ଦାୟବଦ୍ଧତା ହେଉଛି ସାମାଜିକ ସମସ୍ୟାକୁ କୁଶଳୀ ଭାବରେ ଲୋକମାନଙ୍କ ଚେତନାକୁ ଯୋଡି ସମାଜ ନିର୍ମାଣର ପ୍ରୟାସ କରିବା । ନିଜ କଥା କହିଲେ ପାଠ ଅନାଦୃତ ହୁଏ, ଦାୟବଦ୍ଧତା ରହି ନଥାଏ । ସାମ୍ପ୍ରତିକ କାଳ ଖଣ୍ଡର ସାହିତ୍ୟରେ ସାମାଜିକ ପ୍ରତିବଦ୍ଧତାର ସ୍ୱର ଟିକେ ନିଷ୍ପ୍ରଭ । ସଂପ୍ରତିକ ସାହିତ୍ୟ ହେଉଛି ଜ୍ଞାନ ବିଜ୍ଞାନର ସାହିତ୍ୟ । ଜ୍ଞାନ ବିଜ୍ଞାନ ଓ ସାମାଜିକ ପ୍ରବାହର ମିଶ୍ର ରୂପ ଏବର ସାହିତ୍ୟ ଆତ୍ମିକ ଓ ଆଙ୍ଗିକ ବିଭବ । ସାମାଜିକ ସମସ୍ୟା ସାହିତ୍ୟର ସବୁ ସମୟରେ ପୁଞ୍ଜି । ଏହି ପୁଞ୍ଜିକୁ ଦାୟବଦ୍ଧତାର ସହିତ ପ୍ରଦର୍ଶିତ କରାଇବା ସାରସ୍ୱତ ଜଗତର ପରମ ଆଦର୍ଶ ହେଲେ ସମାଜ ସୁପଥରେ ଆଗେଇ ଚାଲିବ । ସାମାଜିକ ପରମ ଆଦର୍ଶ ହେଲେ, ସମାଜ ସୁପଥରେ ଗତି କରିବ ।

ସହାୟକ ଗ୍ରନ୍ଥସୂଚୀ :

୧. ଓଡିଆ ସାହିତ୍ୟର ଇତିହାସ – ଡକ୍ଟର ବେଣୁଧର ପାଢୀ – ୨୦୧୪

୨. ଓଡିଆ ସାହିତ୍ୟର ଇତିହାସ – ଡକ୍ଟର ବାଉରୀବନ୍ଧୁ କର – ୧୯୯୮

୩. ଓଡିଆ ସାହିତ୍ୟର ସାଂସ୍କୃତିକ ବିକାଶ ଧାରା – ଚିତରଞ୍ଜନ ଦାସ – ୧୯୮୧

❖ ❖ ❖